

Rolnummer : 12
Arrest nr. 11 van 25 februari 1986

In zake : het beroep tot vernietiging van de wet van 13 juli 1983 "houdende aanpassing van de wettelijke opdracht van de Nationale Kas voor Beroepskrediet en van het bij de wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering in deze Kas opgerichte Participatiefonds, ten einde de toegang van de kleine en middelgrote ondernemingen en van de zelfstandigen tot het risicodragend kapitaal te bevorderen", ingediend door de Vlaamse Executieve.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit

de heren voorzitters J. DELVA en E. GUTT,
de heren rechters L.P. SUETENS, K. BLANCKAERT, W. CALEWAERT, J. WATHELET en J. SAROT,
de heer griffier L. POTOMS,
onder voorzitterschap van de heer J. DELVA,
heeft volgend arrest gewezen :

I. HET ONDERWERP

Bij verzoekschrift van 27 juli 1984 vraagt de Vlaamse Executieve de vernietiging van de wet van 13 juli 1983 "houdende aanpassing van de wettelijke opdracht van de Nationale Kas voor Beroepskrediet en van het bij de wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering in deze Kas opgerichte Participatiefonds, ten einde de toegang van de kleine en middelgrote ondernemingen en van de zelfstandigen tot het risicodragend kapitaal te bevorderen".

II. DE RECHTSPLEGING

De zetel, bestaande uit zeven rechters, is bij beschikking van 13 december 1984 door de voorzitter in functie samengesteld overeenkomstig de artikelen 46, § 1, 48 en 49 van de wet van 28 juni 1983 houdende de organisatie, de bevoegdheid en de werking van het Arbitragehof.

Het bericht voorgeschreven bij artikel 58 van de organieke wet is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 6 april 1985 in het Nederlands, in het Frans en in het Duits.

De kennisgevingen voorgeschreven bij de artikelen 59, § 2, en 113 van de organieke wet zijn gedaan op 11 en 12 april 1985.

Bij verzoekschrift van 7 mei 1985 heeft de Eerste Minister een verlenging gevraagd van de termijn om een memorie in te dienen.

Bij beschikking van 8 mei 1985 heeft het Hof de termijn verlengd tot 28 mei 1985.

Deze beschikking is betekend aan de Eerste Minister en aan de Voorzitters van de Executieven op 13 en 15 mei 1985.

De Executieve van het Waalse Gewest heeft een memorie ingediend op 24 mei 1985.

De Ministerraad heeft een memorie ingediend op 28 mei 1985.

Overeenkomstig artikel 92, tweede lid, van de organieke wet heeft het Hof bij beschikking van 28 maart 1985 de termijn binnen welke het arrest moet worden gewezen met zes maanden verlengd.

Bij beschikking van 3 oktober 1985 heeft het Hof die termijn verlengd tot 8 april 1986.

Bij beschikking van 29 oktober 1985 heeft het Hof beslist dat de zaak in staat van wijzen is en de datum van de terechtzitting voor pleidooien vastgesteld op 28 november 1985.

Deze beschikking is betekend aan de partijen op 31 oktober en 4 november 1985, ze zijn in kennis gesteld van de datum van de terechtzitting op dezelfde data; hun advocaten zijn ervan in kennis gesteld op 31 oktober en 7 november 1985.

De Vlaamse Executieve heeft een conclusie neergelegd op 13 november 1985.

Ter openbare terechtzitting van 28 november 1985 :

- zijn verschenen :

Mr. P. VAN ORSHOVEN, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Executieve, Jozef II-straat 30, 1040 BRUSSEL;

Mr. J. PUTZEYS, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 BRUSSEL;

Mr. J.M. RAXHON, advocaat bij de balie te Verviers, voor de Executieve van het Waalse Gewest, avenue du Prince de Liège 7, 5100 Namen;

- hebben de rechters-verslaggevers, de heren L.P. SUETENS en J. WATHELET, verslag uitgebracht respectievelijk in het Nederlands en in het Frans;

- zijn voornoemde advocaten gehoord;

- heeft Mr. J. PUTZEYS een conclusie neergelegd;

- heeft het Hof de zaak in beraad gesteld.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 52 en volgende van de organieke wet van 28 juni 1983, betreffende het gebruik van de talen voor het Arbitragehof.

III. IN RECHTE

Over de bestreden wet

1. De bestreden wet van 13 juli 1983 is door de Senaat goedgekeurd op 16 juni 1983 en door de Kamer van Volksvertegenwoordigers op 24 juni 1983. Ze is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 9 augustus 1983.

2. Artikel 1 van de bestreden wet wijzigt artikel 2 van het statuut van de Nationale Kas voor Beroepskrediet gevoegd bij het koninklijk besluit van 2 juni 1956 houdende omwerking van het statuut van de Nationale Kas voor Beroepskrediet, en breidt haar opdracht uit.

Voortaan kan de Kas rechtstreeks of door bemiddeling van de erkende kredietinstellingen bijdragen tot het versterken van de eigen middelen van de natuurlijke of rechtspersonen die een beroepskrediet kunnen verkrijgen, door het verlenen van achtergestelde leningen of andere voorschotten van dit type, voor de behoeften van hun beroepsactiviteiten.

Artikel 1 van de bestreden wet machtigt de Nationale Kas voor Beroepskrediet eveneens achtergestelde leningen te verlenen - onder de voorwaarden en volgens de modaliteiten bepaald door de Koning - aan volledig werklozen die vergoed werden en die zich wensen te vestigen als zelfstandigen.

Artikel 2 van de wet brengt de overige bepalingen van het statuut van de Nationale Kas voor Beroepskrediet in overeenstemming met de wijziging van artikel 2 van het statuut.

Artikel 3 van de wet legt de beginselen vast van een reglement van erkenning en toezicht op de instellingen die beroepskrediet verlenen. Het reglement moet worden opgesteld door de Raad van Bestuur van de Nationale Kas voor Beroepskrediet.

Artikel 4 van de wet vervangt artikel 34 van de wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering, waarbij binnen de Nationale Kas voor Beroepskrediet een Participatiefonds is opgericht en breidt met name de bevoegdheid van dit Fonds uit tot de verrichtingen bedoeld in artikel 1 van de bestreden wet.

Partijen in het geding zijn de Vlaamse Executieve, die het verzoekschrift heeft ingediend, de Ministerraad en de Executieve van het Waalse Gewest die een memorie hebben ingediend.

Onderzoek der middelen

1.A.1. Als eerste middel voert de Vlaamse Executieve de schending aan van de artikelen 107quater van de Grondwet en 6, 1, VI, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Volgens de Vlaamse Executieve bestaat die schending hierin dat artikel 4, eerste lid, van de bestreden wet, dat het in de Nationale Kas voor Beroepskrediet opgerichte Participatiefonds belast met het nemen van een minderheidsparticipatie in de vennootschappen die een beroepskrediet kunnen bekomen, alsook met het inschrijven op door die vennootschappen uitgegeven obligaties, een vorm behelst van "openbaar industrieel initiatief op gewestelijk vlak" in de zin van artikel 6, § 1, VI, 2°, van de bijzondere wet, wat een bevoegdheid is die aan de gewesten is voorbehouden.

Volgens de Vlaamse Executieve heeft het begrip "gewestelijk" uitsluitend betrekking op de schaal van het geconcipieerde beleid.

"Kleine en middelgrote ondernemingen zijn per definitie kleinschalig, en de hier ter sprake komende vormen van industrieel initiatief met betrekking tot die ondernemingen kunnen bezwaarlijk geacht worden de schaal van het gewest te overstijgen, aangezien een gewestelijk beleid te hunnen opzichte, bovendien rekening gehouden met de financiële en andere middelen waarover de gewesten beschikken, perfect denkbaar en doenbaar is.

"Het door de bestreden wet bij artikel 4, eerste lid, aan het Participatiefonds toevertrouwde nemen van participaties en inschrijven op obligaties speelt zich derhalve wel degelijk af op gewestelijk vlak".

1.A.2. De Ministerraad betoogt dat het middel niet kan worden aangenomen om volgende redenen :

a) Artikel 4, eerste lid, van de bestreden wet is de loutere uitwerking van een reeds bij artikel 33 van de wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering aan de Staat toegewezen bevoegdheid;

b) De bestreden wet bevat geen nieuwe bepalingen m.b.t. het openbaar industrieel initiatief; subsidiair, de bestreden wet betreft in geen geval het openbaar industrieel initiatief op gewestelijk vlak;

c) "Zelfs indien men aanneemt dat artikel 4 van de wet van 13 juli 1983 vernietigd moet worden, quod non, dan zou het vroeger artikel 34 van de wet van 4 augustus 1978 terug van kracht worden, zodat in alle geval de oprichting van het Participatiefonds, met als taak de verrichtingen van artikel 2, 5° van het statuut van de Nationale Kas voor Beroepskrediet, zou blijven bestaan".

1.B.1. De mogelijkheid tot het nemen van een minderheidsparticipatie in de vennootschappen die een beroepskrediet kunnen bekomen, en tot het inschrijven op door hen uitgegeven obligaties, is ingesteld bij artikel 33 van de wet van 4 augustus 1978, en die taak is aan het Participatiefonds binnen de Nationale Kas voor Beroepskrediet toevertrouwd bij artikel 34 van die wet.

De bestreden wet van 13 juli 1983 vervangt dat artikel 34 van de wet van 4 augustus 1978 door een nieuwe bepaling, die de essentie overneemt van dat artikel, waarbij aan het in de Nationale Kas voor Beroepskrediet opgerichte Participatiefonds de taak werd opgedragen een minderheidsparticipatie te nemen in de vennootschappen die een beroepskrediet kunnen bekomen, en in te schrijven op door hen uitgegeven obligaties.

Tevens wordt artikel 3, eerste lid, van het statuut van de Nationale Kas voor Beroepskrediet aangevuld met de volgende bepaling : "7° verrichtingen in verband met de aanschaffing van aandelen en obligaties te doen ter uitvoering van artikel 2, 5° van dit statuut".

De nationale wetgever bevestigt hiermee - na de inwerkingtreding van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 waardoor het economisch beleid, en met name het openbaar industrieel initiatief, gedeeltelijk is geregionaliseerd - zijn opvatting dat minderheidsparticipaties in K.M.O.'s kunnen genomen worden door een nationale instelling; de nationale wetgever bevestigt aldus zijn bevoegdheid terzake.

De door het eerste middel bestreden bepaling kan derhalve door het Arbitragehof worden getoetst.

1.B.2. Het is juist dat bij een eventuele vernietiging van de wet van 13 juli 1983, in zover die betrekking heeft op de aanschaffing van minderheidsparticipaties en obligaties, artikel 34 van de wet van 4 augustus 1978 opnieuw van kracht zou worden.

Nochtans bestaat het belang van de verzoekende partij bij een vernietigingsberoep voor het Arbitragehof zodra de vraag voorligt of de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten, werden nageleefd.

Het eerste middel van de Vlaamse Executieve is dan ook ontvankelijk.

1.B.3. Naar luid van artikel 6, § 1, VI, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zijn de gewesten bevoegd voor : "... het openbaar industrieel initiatief op gewestelijk vlak met inbegrip van de oprichting van instellingen, hun afschaffing, hun samenstelling, hun interne organisatie en hun taak; de overname van hun dotaties en hun kosten, en hun controle".

Het openbaar industrieel initiatief, dat in de wet van 30 maart 1976 wordt omschreven als zijnde het economisch overheidsinitiatief, wordt gekenmerkt door de samenloop van drie criteria :

- a) De overheid neemt deel aan de produktie van goederen en diensten, met het oog op de economische ontwikkeling en het scheppen van arbeidsplaatsen, door middel van de oprichting, de herstructurering en het beheer van handelsondernemingen;
- b) Het openbaar industrieel initiatief is een actieve wijze van tussenkomst : er worden direct, door de overheid alleen of met derden, industriële initiatieven genomen, dus geen loutere begeleiding of aanmoediging;
- c) De investering zelf wordt gefinancierd.

Het begrip "gewestelijk" betekent in deze context dat het gewest bevoegd is voor het openbaar industrieel initiatief gefinancierd uit de gewestelijke middelen, middels gewestelijke instellingen en met het oog op de bevordering van de gewestelijke economische ontwikkeling. De nationale overheid is bevoegd voor het openbaar industrieel initiatief, dat gefinancierd wordt uit de nationale middelen, dat uitgeoefend wordt door middel van nationale instellingen en dat genomen wordt met het oog op de bevordering van de nationale economische ontwikkeling. Deze bevoegdheden zijn dan ook parallel.

1.B.4. Zoals zowel de Vlaamse Executieve als de Ministerraad vooropstellen, is het nemen van een minderheidsparticipatie in de vennootschappen die een beroepskrediet kunnen bekomen, en het inschrijven op door een dergelijke vennootschap uitgegeven obligaties, een vorm van openbaar industrieel initiatief; de overheid treedt aldus, in zekere mate, direct participierend op.

T.a.v. het openbaar industrieel initiatief, vermag de nationale wetgever - onverminderd de initiatieven die de gewesten binnen hun bevoegdheidssfeer kunnen nemen - een nationale instelling op te richten, die ermee belast is om met nationale middelen een nationaal beleid uit te voeren.

De stelling van de Vlaamse Executieve dat de term "openbaar industrieel initiatief op gewestelijk vlak" uitsluitend betrekking heeft op de schaal van het geconcipeerde beleid, wat zou inhouden dat

voor kleine en middelgrote ondernemingen, die "per definitie kleinschalig" zijn en niet kunnen "geacht worden de schaal van het gewest te overstijgen", geen openbaar industrieel initiatief op nationaal vlak - naast een openbaar industrieel initiatief op gewestelijk vlak - meer mogelijk zou zijn, vindt geen steun in de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Het eerste middel is dan ook niet gegrond.

2.A.1. Als tweede middel voert de Vlaamse Executieve de schending aan van de artikelen 107quater van de Grondwet en 6, § 1, VI, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Volgens de Vlaamse Executieve behoort het verlenen van achtergestelde leningen aan kleine en middelgrote ondernemingen, enerzijds, en aan bepaalde werklozen, anderzijds, en het toevertrouwen van die taak aan het Participatiefonds binnen de Nationale Kas voor Beroepskrediet, tot de gewestelijke aspecten van de kredietpolitiek, gelet op de werkelijke inhoud van de beide opdrachten en van de schaal waarop zij moeten worden uitgevoerd.

2.A.2. De Ministerraad stelt dat "dergelijke maatregelen onbetwistbaar in het toepassingsgebied vallen van de nationale kredietpolitiek, die steeds een exclusieve bevoegdheid van de nationale Staat gebleven is".

2.B.1. Het begrip "kredietpolitiek" omvat het geheel van maatregelen van wetgevende of verordenende aard die erop gericht zijn het kredietwezen te organiseren, met name de hoeveelheid en de aard van de kredietverlening door private en openbare kredietinstellingen en andere personen, te beïnvloeden en te regelen, alsmede de reglementering van de financiële marktstructuur.

Naar luid van artikel 6, § 1, VI, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 zijn de gewesten bevoegd voor "de gewestelijke aspecten van de kredietpolitiek, onverminderd de regels voorgeschreven in het kader van de nationale munt- en kredietpolitiek".

Uit die tekst blijkt dat de globale kredietpolitiek in wezen nationaal gebleven is : artikel 6, § 1, VI, 3°, vermeldt niet een "gewestelijke kredietpolitiek", maar wel "gewestelijke aspecten" van een nationale kredietpolitiek, wat impliceert dat de gewestelijke bevoegdheden t.a.v. deze materie in het nationale beleid moeten worden ingepast en zich situeren binnen het normatieve kader van de economische en monetaire unie.

2.B.2. Artikel 1, tweede lid, van de bestreden wet vult artikel 2 van het statuut van de Nationale Kas voor Beroepskrediet aan als volgt :

"6° rechtstreeks of door bemiddeling van de erkende kredietverenigingen tot het versterken van de eigen middelen van de natuurlijke of rechtspersonen die een beroepskrediet kunnen verkrijgen, bij te dragen door achtergestelde leningen of andere vormen van voorschotten van dit type, voor de behoeften van hun beroepsactiviteiten".

"7° onder de voorwaarden en volgens de modaliteiten bepaald door de Koning een achtergestelde lening te verlenen aan de geheel werkloze die vergoed werd en die zich wenst te vestigen als zelfstandige of een onderneming wenst op te richten".

Onderscheid moet worden gemaakt tussen het verlenen van achtergestelde leningen aan kleine en

middelgrote ondernemingen, enerzijds, en aan bepaalde werklozen, anderzijds.

2.B.3.a. Wat betreft de achtergestelde leningen aan kleine en middelgrote ondernemingen, beoogt de bestreden wet voor de kleine en middelgrote ondernemingen en de zelfstandigen de toegang tot het risicodragend kapitaal te bevorderen, ter versterking van de financiële structuur van hun onderneming.

De middelen die worden gebruikt om die doelstelling te verwezenlijken, zijn tweevoudig :

a) de aanpassing van een kredietinstelling - de Nationale Kas voor Beroepskrediet - door uitbreiding van de statutaire bevoegdheden.

Die instelling - opgericht om te voorzien in de specifieke behoeften van de zelfstandigen en de kleine en middelgrote ondernemingen - kan hun voortaan krediet verlenen met vrijstelling van de normaal opgelegde waarborgvereisten, in zover dit krediet strekt tot het versterken van de eigen middelen van de betrokken ondernemingen.

b) de - althans gedeeltelijke - financiering van de activiteiten die uit die nieuwe bevoegdheid van de Nationale Kas voor Beroepskrediet voortvloeien door middel van de solidariteitsbijdrage die bij de koninklijke besluiten nr. 12 van 26 februari 1982 en nr. 186 van 30 december 1982 gevestigd is ten laste van hen die bedrijfsinkomsten genieten die niet aan het indexcijfer van de consumptieprijzen gebonden zijn.

Door het instellen van een nieuwe kredietvorm voor alle natuurlijke en rechtspersonen die een beroepskrediet kunnen bekomen - m.a.w. voor alle ondernemingen van dit type over het gehele land - en door de aanpassing hiertoe van de statuten van een nationale kredietinstelling, heeft de wetgever maatregelen getroffen van die aard dat de hoeveelheid en de aard van de kredietverlening aan een belangrijk geheel van ondernemingen die een min of meer beperkte dimensie als kenmerk hebben, erdoor wordt beïnvloed.

Het kan niet worden geloofd dat die maatregelen door bepaalde aspecten, en met name door de mogelijkheid die wordt toegekend om krediet te verkrijgen, die voortvloeit uit het begrip zelf van "achtergestelde leningen", raakvlakken vertonen met het begrip "economische expansie", inzonderheid de hulp aan ondernemingen die onder 4°, b, van artikel 6, § 1, VI, van de wet van 8 augustus 1980 wordt beoogd. Maar het onderscheid dat door de bijzondere wet wordt gemaakt tussen de begrippen "kredietpolitiek" en "economische expansie" vergt dat elke concrete maatregel onder een bepaald begrip wordt ondergebracht.

Het overheersende aspect van de wijziging die is aangebracht in het statuut van de Nationale Kas voor Beroepskrediet - door de invoering van de mogelijkheid van het verlenen van achtergestelde leningen aan alle kleine en middelgrote ondernemingen - is tegelijkertijd het scheppen van een nieuwsoortige kredietmogelijkheid en het beïnvloeden van de hoeveelheid der kredieten die de ondernemingen kunnen genieten.

Die wijziging maakt derhalve veeleer deel uit van de kredietpolitiek in de zin van artikel 6, § 1, VI, van de wet van 8 augustus 1980 dan van om het even welke andere onderverdeling van het economisch beleid voorkomend in dit artikel; dit is des te meer zo daar het aangewende mechanisme - geleende kapitalen - tot het begrip "krediet" zelf behoort.

Deze maatregelen maken deel uit van het algemeen normatief kader van de kredietpolitiek, ze behoren bijgevolg tot de nationale kredietpolitiek. Overigens tonen het feit dat de specifieke

kredietmogelijkheden die door de bestreden wet worden gecreëerd alle ondernemingen van een bepaald type in het hele land betreffen, enerzijds, en de oorsprong van de middelen bestemd om de voorgenomen verrichtingen te realiseren, anderzijds, aan dat het om nationale kredietpolitiek gaat en niet om de gewestelijke aspecten ervan.

2.B.3.b. De Vlaamse Executieve betoogt dat de nieuwe opdracht van het Participatiefonds de gewestelijke aspecten van de kredietpolitiek zou betreffen, gelet op de schaal van de kleine en middelgrote ondernemingen.

Deze stelling die impliceert dat op het nationale vlak ten bate van de kleine en middelgrote ondernemingen, omwille van hun schaal, geen kredietpolitiek mogelijk zou zijn, vindt geen steun in de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

2.B.4.a. Wat betreft de achtergestelde leningen aan werklozen, strekt de bestreden wet ertoe door deze maatregel het uittreden uit de werkloosheid te bevorderen van hen die wensen zich te vestigen als zelfstandige of een onderneming wensen op te richten.

Met betrekking tot die bepaling, preciseert de memorie van toelichting : "De N.K.B.K. en het Participatiefonds kunnen ook doeltreffend tussenbeide komen in het kader van het beleid voor de strijd tegen de werkloosheid en de bevordering van de tewerkstelling zoals voorzien in hoofdstuk III van het Regeerakkoord".

De memorie van toelichting preciseert verder : "Alzo, onder de voorwaarden bepaald door de Koning, zal de werkloze ... kunnen genieten van een tussenkomst van het Fonds, in de vorm van een achtergestelde lening ... Dit voorstel zal door het programma tot opslorping van de werkloosheid gefinancierd worden".

Dit opzet betreffende de financiering door middel van de begroting van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid wordt bevestigd door artikel 4, derde lid, in fine, van de wet van 13 juli 1983 tot wijziging van artikel 34 van de wet van 4 augustus 1978 :

"Bovendien kan het Participatiefonds gestijfd worden andere fondsen die speciaal ervoor ter beschikking gesteld worden en onder andere onder de vorm van maandelijksse toelagen, ten laste van de begroting van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid bestemd voor de verwezenlijking van de verrichtingen voorzien in artikel 2, 7° van dit statuut".

Die bepaling van de bestreden wet is in toepassing gebracht bij het koninklijk besluit van 22 augustus 1983 en het ministerieel besluit van 10 februari 1984 houdende goedkeuring van het "reglement van 20 januari 1984 betreffende de verrichtingen van het Participatiefonds bedoeld in artikel 2, 7°, van het statuut van de Nationale Kas voor Beroepskrediet".

Het onderzoek van de bepalingen van de artikelen 1 en 4 van de wet van 13 juli 1983, die betrekking hebben op de volledig werkloze die vergoed werd en die zich als zelfstandige wenst te vestigen of een onderneming wenst op te richten, toont aan dat zij materieel gebonden zijn aan de tewerkstelling en inzonderheid aan de terugdringing van de werkloosheid.

De twee nieuwe opdrachten die aan de Nationale Kas voor Beroepskrediet werden toevertrouwd bij artikel 1 van de wet van 13 juli 1983 hebben gemeenschappelijke aspecten. Maar de tweede, die betrekking heeft op de werklozen, is niettemin essentieel verschillend van de eerste :

- De opdracht die erin bestaat achtergestelde leningen te verlenen aan werklozen, is aan de Nationale Kas voor Beroepskrediet toevertrouwd, eerder dan aan de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, om redenen van technische bekwaamheid op dit gebied - (het verstrekken van leningen) - en om te vermijden, voor zoveel mogelijk, dat discriminatie zou bestaan "tussen de werkloze die zelfstandige wordt en de andere zelfstandigen".

- De financiering van de verrichting komt voort, zoals eerder gepreciseerd, uit middelen die ter beschikking van het Participatiefonds worden gesteld door het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid.

Aldus beantwoordt de tekst van artikel 1 van de wet, dat het statuut van de Nationale Kas voor Beroepskrediet aanvult met de toevoeging van een opdracht met betrekking tot de werklozen, op essentiële wijze een der doelstellingen van de wetgever, te weten de Nationale Kas voor Beroepskrediet en het Participatiefonds te machtigen om doeltreffend tussen te komen in het raam van het beleid van de strijd tegen de werkloosheid. De tweede opdracht die aan de Nationale Kas voor Beroepskrediet werd toevertrouwd ressorteert essentieel onder het tewerkstellingsgebied en vertoont slechts op zeer bijkomstige wijze verwantschap met de kredietpolitiek.

2.B.4.b. Wat het tewerkstellingsbeleid betreft, hebben de gewesten een normatieve bevoegdheid slechts m.b.t. de arbeidsbemiddeling en de daaraan verbonden financiële tegemoetkomingen (artikel 6, § 1, IX, 1°, bijzondere wet).

Het verlenen van achtergestelde leningen aan werklozen valt niet onder die bevoegdheidstoewijzing. Derhalve maakt het verlenen van achtergestelde leningen werklozen deel uit van het nationale tewerkstellingsbeleid.

2.B.5. Het tweede middel is niet gegrond in al zijn onderdelen.

3.A.1. Als derde middel voert de Vlaamse Executieve de schending aan van de artikelen 107quater van de Grondwet en 6, § 1, VI, 4^e, b en VI, 40, tweede lid, 4^e, van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen.

Volgens de Vlaamse Executieve behoren de opdrachten van de Nationale Kas voor Beroepskrediet en van het Participatiefonds tot de gewestelijke economische expansie en derhalve tot de bevoegdheid der gewesten; hetzelfde geldt in dit verband voor het bepalen van de erkenningsmodaliteiten van de kredietverenigingen door de Nationale Kas voor Beroepskrediet.

3.A.2. De Ministerraad oordeelt dat, vermits de door de bestreden wet geregelde maatregelen reeds vallen onder het begrip "kredietpolitiek", ze niet tegelijkertijd kunnen beschouwd worden als maatregelen van economische expansie.

3.B.1. De verdeling van de bevoegdheden over de Staat en de Gewesten, als geregeld bij artikel 6, § 1, VI, 2° tot 4°, van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen, omvat onder meer, wat betreft het economisch beleid

- a) het openbaar industrieel initiatief;
- b) de kredietpolitiek;
- c) de economische expansie.

Uit het feit dat de bijzondere wetgever die verschillende bevoegdheidstoewijzingen heeft doorgevoerd, vloeit voort dat zij noodzakelijk een onderscheiden inhoud hebben.

Binnen één zelfde geheel van bevoegdheden - in casu het economisch beleid - moet elke bepaling van een wet of een decreet m.b.t. die aangelegenheid derhalve noodzakelijk worden ondergebracht in een van die bevoegdheidstoewijzingen, wat uitsluit dat zij tevens ook nog zou ressorteren onder één of meer andere.

3.B.2. De bestreden wet regelt volgende materies :

- a) het nemen van een minderheidsparticipatie in de vennootschappen die een beroepskrediet kunnen bekomen en het inschrijven op door hen uitgegeven obligaties;
- b) het verlenen van achtergestelde leningen aan kleine en middelgrote ondernemingen;
- c) het verlenen van achtergestelde leningen aan bepaalde werklozen.

Die maatregelen behoren de eerste tot het openbaar industrieel initiatief, de tweede tot de kredietpolitiek, de derde tot het tewerkstellingsbeleid. Zij kunnen dus niet een maatregel van economische expansie zijn.

Artikel 3 van de bestreden wet legt verder nog de basisprincipes vast van een reglement voor de erkenning en het toezicht op de kredietverenigingen die het beroepskrediet tot voorwerp hebben, reglement dat wordt vastgesteld door de Raad van Bestuur van de Nationale Kas voor Beroepskrediet.

Deze bepaling, die de hiervoor onderzochte bepalingen aanvult, ressorteert ook onder de kredietpolitiek en kan dus niet een maatregel van economische expansie zijn.

Het derde middel is dus evenmin gegrond.

4.A. Als vierde middel, in ondergeschikte orde, voert de Vlaamse Executieve de schending aan van de artikelen 107quater van de Grondwet en 6, § 5, laatste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

De Vlaamse Executieve betoogt dat de bestreden wet bepalingen bevat die betrekking hebben op de economische expansie; die bepalingen behoeven "het akkoord van de Executieven".

De Vlaamse Executieve stelt dat de akkoordvereiste een bevoegdheidsregel is, waarvan de niet-naleving door het Arbitragehof moet worden gesanctioneerd.

4.B. Uit het onderzoek der vorige middelen is gebleken dat de bestreden wet geen bepalingen bevat die een materie regelen van economische expansie in de zin van artikel 6, § 1, VI, van de bijzondere wet. Het middel mist dan ook elke grondslag.

5.A. Als vijfde middel, eveneens in ondergeschikte orde, voert de Vlaamse Executieve de schending aan van de artikelen 107quater van de Grondwet en 6, § 3, 1°, van de bijzondere wet van 8

augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

De Vlaamse Executieve betoogt in dit verband :

"... voor zover Uw Hof van oordeel zou zijn dat de bestreden wet weliswaar het openbaar industrieel initiatief betreft in de zin van artikel 6, § 1, VI, 2° van de Bijzondere Wet, doch niet op gewestelijk vlak, en/of dat zij weliswaar de economische expansie, meer bepaald de hulp aan ondernemingen betreft in de zin van artikel 6, § 1, VI, 4°, b van de Bijzondere Wet, doch niet de gewestelijke economische expansie, en evenmin de wetgeving betreffende de economische expansie zou wijzigen in de zin van artikel 6, § 5 laatste lid van de Bijzondere Wet - quod non, zoals hierboven werd uiteengezet, respectievelijk bij de bespreking van het eerste, het derde en het vierde middel -, dan betreft zij per hypothese de toepassing van de bevoegdheden van de nationale overheid inzake openbaar industrieel initiatief en economische expansie, meer bepaald hulp aan ondernemingen, voor de problemen die de grenzen van één gewest overschrijden in de zin van artikel 6, § 3, 1° van de Bijzondere wet.

"Naar luid van die laatste bepaling diende derhalve overleg gepleegd tussen de betrokken Executieven en de bevoegde nationale overheid".

5.B. Daargelaten de vraag of het Arbitragehof al dan niet bevoegd is om de ontstentenis van het bij artikel 6, § 3, 1°, van de bijzondere wet ingestelde overleg te sanctioneren, kan ten deze worden volstaan met de vaststelling dat in dit overleg uitsluitend is voorzien voor het openbaar industrieel initiatief op gewestelijk vlak en voor de gewestelijke economische expansie, zodat de nationale overheid niet verplicht is met de gewesten overleg te plegen, wanneer zij haar nationaal economisch beleid normatief voert.

Om deze redenen,

Het Hof

verwerpt het beroep tot vernietiging van de wet van 13 juli 1983 "houdende aanpassing van de wettelijke opdracht van de Nationale Kas voor Beroepskrediet en van het bij de wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering in deze Kas opgerichte Participatiefonds, ten einde de toegang van de kleine en middelgrote ondernemingen en van de zelfstandigen tot het risicodragend kapitaal te bevorderen".

Aldus uitgesproken, in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 55 van de wet van 28 juni 1983, ter openbare terechtzitting van 25 februari 1986.

De griffier,
L. POTOMS

De voorzitter,
J. DELVA